

Locuint'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

o in

Strat'a tragatorului [Lé-
vésztosa], Nr. 5.

Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decât numai de la corespun-
dintii regulari ai „Federatiunii.”
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va est Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Prețulu de Prenumeratiune:

Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre șase lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu întregu . 12 „ „ „

Pentru Roman'a:

pre a. întregu 30 Fr. = 80 Lei n.
„ 6 lune 16 „ = 16 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru inserțiun:

10 cr. de linia, si 30 cr. taos'a tim-
brale pentru fiesce-care publica-
tiune separatu. In loculu desobisiu
20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Invitare de prenumeratiune

„FEDERATIUNEA“

pre Semestrulu II. iuliu—dec. 1871.

Prețulu de prenumeratiune e:

Pentru Austri'a:

Pre 6 lune (Iuliu—Dec.) 6 fl. v. a.

„ 3 „ (Iul.—Sept.) 3 fl. „

Pentru Roman'a:

Pre 6 lune (Iul.—Dec.) 16 Lei noi. (franci)

„ 3 „ (Iul.—Sept.) 8 „ „

Pentru invetiatorii romani se da, ca mai
nainte, cu pretiulu redusu:

Pre 6 lune (Iul.—Dec.) 4 fl. v. a.

„ 3 „ (Iul.—Sept.) 2 fl. „

Administratiunea.

Pest'a, 24. iunie
6. iuliu 1871.

D'in Cas'a boieriloru senatului imp. d'in Vien'a
au lipsitu, tempu îndelungatu, mai multi membri,
a nume prelatii si mireni clericali, cari se ab-
sentase inca de pre tempulu desbateriloru a supr'a
legii confessiunale si numai acum cu ocaziunea
desbateriloru bugetului se presentara in siedinti'a
d'in 4. iuliu, a c. ceea ce fece sensatiune cu a-
tatu mai mare, ca totodata se vediera presentii si
DD. Archiduci Albrecht, Carolu-Ludovicu, Raineru
si Ernestu. Se crede ca insu si imperatulu ar' fi
descoperitu respectiviloru vointi'a sa d'a-i vedé
ara luandu parte la lucrãrile senatului imp. si
d'in acestu actu spontanu se face conclusiunea,
ca monarculu tiene insu si la constitutiune si
este resolutu a face ca si altii se o respectiedie.

Stean'a Franciei straluce era in tota splen-
dorea ei. Norii afictiunii, cari o acoperise, se
resira cu inctulu si vederii se areta era si icon'a
unei natiuni illustre, carea potinte prin avere si
cultura, innaintedia cu pasi resoluti spre adeverat'a
si deplin'a libertate la domnirea poporului prin
poporu. Patriotismulu si iubirea de libertate se
intrecu si dau lunei uimite admirabil'a privelesce,
cãtu de iute potu, acestea doue vertuti civice, a
redica era pre unu poporu trantitu de la innal-
timea sa prin cea mai cumplita catastrofa. Inca
sã Europ'a sub impressiunea maretului resultat
alu imprumutului francesu, si eca unu nou evene-
mentu, care va desceptã de nou simpatiele si va
intari credinti'a ca Franci'a este, ca mai nainte,
fortereti'a democratiei si ancor'a de sperantia a
libertatii. — Intislegemu resultatulu alegeriloru
suplementarie. Tota cet'a pretenditorulu venise
spre a-si arunca mregile celea de aur si agita-
torii loru furnicau in tote direptiunile, era
prelatii publicau de pre catredre loru sosirea
celului Chambord, carele ca unu tramisu de
Ddieu vine a scapa societatea si religiunea, —
toti acesti-a staruiau se amagesca pre poporu, ca-
ru-a i se mai reimprospeta si infioratori'a re-
scola a comunistiloru care, ca si tote relele ce au
coplesitu tier'a, n'ar fi alta decâtu numai frup-
tulu fiescu alu republicei, etc. Acestea erau im-
pregiurarile intre cari se fecera alegerile supl. in
Franci'a, — era dar' temere, ca reactiunea va
pescu binisioru, dar' geniulu celu bunu alu po-
porului d'ede de rusne tote opintirile reactiunii,
si republicanii invinsera preste acceptare. Preten-
denti voru pune coron'a si manteau'a cea de pur-
pura pre cuiu pentru lungu tempu, pote pentru
todean'a, ca ci nu mumiele acestea d'in tempuri
trecente, ci poterea cea plina de vietia a poporu-
lui, natiunea in sa si vre acum a se sul pre tro-
nulu Franciei si cu man'a propria a derege des-
tinele ei. — Numai 20 de deputati legitimisti
putura fi alesi, ceilalti toti sunt republicani si
intre acesti a multi Alsaciani, ceea ce insemna
protestu viu in contr'a desmembrarii, asemenea in-

doit'a alegere a lui Gambet'a, Faidherbe, Testelin,
Laurier, acesti apostoli ai vindictei, dovedesce, ca
dorulu de a libera pre fiii cei rapiti si aserviti
strainului, d'in d'i in d'i incepe a bate mai tare
in peptulu francesiloru ca actulu celu brutalu
si de sila alu Prussianului nu s'au datu si nu se
va da de felu uitarii. Se sperãnu ca Franci'a
era si va redica innaltu flamur'a libertatii cu atãt'a
mandria si potere, încãtu reactiunea, ce incepuse
a inspaimentã tota Europ'a, cu tote incercarile
absolutistice a le lui Bismarcu si celoru doi tiari,
va deveni una ciuha ridiculosa, de carea numai
coppii se sparia.

Diurnulu „Itali'a“ (organu oficiosu) d'in Flo-
renti'a este superatu pre D. Thiers ca solului
Franciei la curtea lui Vitoriu Emanuilu, Dlui
Choiseul i dede concediu in momentulu candu re-
gele avea se tiene intrarea sa in nou'a capitala a
Italiiei. Numitulu diurnu, la finea articolului dice
„D. Thiers crede pote, prin acestu actu, ce d'in-
sulu si permite in contr'a Italiei prin una neinsem-
nata libertate diplomatica, dandu concediu solului
francesu, ca estumodulu va impacã pre Pap'a si
pre catolicii ultramuntani? Se amagesce, Pap'a, in
colegiulu cardinaliloru dechiarã ca acestu expedi-
entu este unu actu de ipocrisia, era Vitoriu Ema-
nuilu nu va dice nemica daca va si observã ca
d'intre diplomati lipsesce d. Choiseul, dar in
acesta absentia de siguru nu va vedé unu actu de
curtenire si delicatetia d'in partea dlui Thiers.”
Spretele in Itali'a sunt forte atfiate in contr'a
Franciei si procederea lui Thiers nu este menita
a face se incete amaritiune, ci se o potentiedie.
In interesulu ginteii latine este, ca inversiunarea
intre acestea doue tiere sorori se incete si se dom-
nesca intre ele iubirea si stima imprumutata.

Manifestulu reactiuniloru d'in Iasi, sositu
sub nume de petitiune la camera, au inversiunatu
tote spretele in Roman'a libera, insi si amicii gu-
vernului actualu, sib alu carui-a auspicio s'a
facutu acestu atentatu in contr'a libertatiloru Ro-
maniei, sunt forte superati pentru atãt'a cutediare.
Diurnulu „Pres'a“ cam netediesce, dar totu si
face a se vedé ca nu i place — „Trompet'a
Carpatiloru“ face ca se resune bucinulu,
alarmedia, amenintia cu contrapetitiune, daca;
necesitatea imperiosa va veni, spre a intempina
monstrulu, ce se pare a se fi nescocitu dora nu-
mai cu scopu de a inspaimentã lumea. Salutãnu
pre on. colegi de la „Trompet'a C.“ precum i-am
salutatu vedindu-i aperaudu cu tarla libertatea
pressei, carea singura este de ajunsu a asecurã cele
lalte libertati. Capetele idrei reactiunarie trebe
retesate indata ce incepu a se misca, pentru ca se
nu apuce a se intari. Cei ce cerca a suffã vietia
monstrului nu selu ce facu, ei uita ca d'insii ar
fi cei d'antãiu pre cari i ar imbucã.”

Institutulu notariatelor: Ministrulu
de justitia magiaru a convocatu una ancheta spre
a se consultã in privinti'a noului institutu alu
notariatelor. Anchet'a a tienutu pana acum doue
siedintie.

In siedinti'a prima s'a desbatutu titulu pro-
jectului de lege si s'a primitu numirea de „notari
publici regesci.” La cestiunea, ca ore notarii pu-
blici se se denumescã prin rege cu contr'a-sem-
narea ministrului de justitia, seu numai prin mi-
nistrulu de justitia? s'a escatu una discutiune
viua, si in fine s'a primitu prim'a alternativa.

In a dou'a siedinti'a a anchetei s'a desbatutu
in detaiu cestiunea despre calificatiunea teoretica
si practica a notariloru, cari voru avé a se de-
numi. Essamenele de notari s'au aflatu de super-
flue, de ora ce essamenele de advocati, cele giudiciale
si rigurosele de la universitate si academie de
drepturi sunt garantie de ajunsu pentru califica-
tiunea loru. Ce se atinge de prassa, s'a acceptatu
tempulu de prassa de patru ani cu adaugerea, ca
duoi d'in acesti patru ani sunt de a se petrece
langa unu notariu publicu, er' cei-lalti duoi la
unu tribunalu seu la vre unu advocatu. Cu pri-
vire la prassa s'a mai observatu inca, ca totu

un'a este, daca prass'a se va face inainte seu dupa
primirea diplomei de advocatu seu judecatoriu.

In privinti'a incompabilitatii no-
tariatelor publice cu alte officie, anchet'a a de-
cisu, ca unu professoru seu invetiatoru salariatu
nu pote se fia notariu publicu, d'in contr'a unu
docinte privatu pote se fia. Restrictiunea pro-
pusa de referinte, ca adeca notariulu publicu nu
pote se fia nice proprietariu, nice redactoru la
vre o foia publica, s'a respinsu. Mai departe s'a
decisu, ca notarii publici se fia eschisi de la
functiuni de statu; incompatibilitatea notariatelor
publice cu officiele municipale, comunale si bese-
ricesci, nesalarisate, nu s'a enunciatu.

Voci slave despre cont. Andrassy.

Diurnulu d'in Zar'a „Il Nazionale“, — orga-
nulu partiei slave-natiunale d'in Dalmati'a, —
publica in unulu d'in numerii sei mai recinti unu
articlu intitulatu: „Andrassy si Croatii“,
d'in care impartesfmu onorab. nostri cetitori ur-
matoriulu estrasu, dreptu doveda despre marea po-
pularitate si simpatia a atotu-potintelui Andrassy
la slavii sudici d'in imperiulu ostrungurescu.

„Intre ministrii ostrunguresci — dice numi-
tulu diurnu — cari au domnit in Austri'a in
deceniulu d'in urma, contele Andrassy este uni-
culu, care pana acum'a n'a facutu fiasco cu pla-
nurile sale. Cu tote aceste inse — de-si e uniculu
d'in sfiurile mariloru cadute, care se mai dia-
resce pre ori-onulu politicu accoperitu cu nori —
elu se pote privi de una stea ce incepe a
apune. E dreptu, ca in parlamentulu ungurescu elu
a potutu dispune si impune dupa placu, dar' acu-
m'a se pare, ca politica violintiei,
pre care a urmatu-o facia de na-
tionalitatile de pre territori-
ulu imperatiiei unguresci, se
a propia degia de apunere. Acum'a
se poticesce de Croati'a, si cu tempulu aface-
rile de acolo voru poe deveni fatale pentru
elu. Se vorbiã despre repasfrea lui, si cu tote
ca ea nu s'a realizatu, asemenea faime despre re-
pasfria, mai multu seu mai putienu voluntarie,
contieniu totu de-un'a ore-si-care malum omen. Elu
mai gasi unu remediulu de scapare in provincialisa-
rea confinului militariu, inse acestu mediu-locu
abi se va poté sustiené. Dupa esperimentele eroice,
dar' zadarnice, facute cu baronulu Rauch, contele
Andrassy nu mai scie cãtra care santi se se mai
intorca. Croati'a cere revisiunea impacatiunii d'in
1868. Daca se invoiesce la acãsta revisiune, atunci
capituleza cu propri'a lui intieleptiune ministeriala;
er' daca tiene strinsu la terrenulu seu, si baga
man'a in unu cuibu de vespi, fara d'a avé vre-unu
mediulocu, cu care se pota alungã vespile invraj-
bite. Elu se joca de a „mfti'a orba“, fara de a
prinde alta-ce, decâtu celu multu una mana de
musce. Daca acestu ministru mai
respandesce inca d'in candu in
cand u o re-si-care lumina, atunci
acãsta n u e alt-a-ce, decâtu lu corea
scadietoria a unei flacare cestã
a se stinge.”

Conchiamãnu la adunare generala pre toti romanii d'in comitatulu Bihorului.

Partiele unguresci d'in acestu comitatu se intrunescu
si se contielegu cum se procedã pentru ca la reorganisa-
tiunea acestui municipii comitatense, ce va se se intemple
curundu in poterea noiei legi municipali, se-si pota validã
pretensiunile loru.

Romanii inca au pretensiuni juste de validatu, inte-
rese de salvatu: sunt petensiunile si interesele nationali.
Fratii nostri conlocutori au intielesu situatiunea bine, si
asie cauta s'o intielegemu si noi, ca-ci desvoltarea vietiei
publice numai atunci va fi salutaria pentru tier'a intrãga,
daca tote poporele voru procede pasu de pasu pre calea in-
teresãrii de binele comunu. Este dara si pentru noi neces-
sitatea aci de a ne intruni si a ne contielegu cum se pro-
cedemu ca se potemu intrã barem in posesiunea acoloru
putiene drepturi ce ni le imbia in sa-si legea.

Convinsi despre această romanii d'in Orade, in conferința lor d'in 13./25. iunie ni-au incredintat că pre totii romanii d'in acestu comitat s'è conchiãmu la o adunare generalã pre diu'a de 1./13. iuliu a. c. la 3 ore dupa m'edia-di, in sala otelului de la „Arborele verde.“

Candu satisfacem acestei onorifice incredintãri, cu stima Ve invitãmu pre totii si pre fie-care in parte, cã pre diu'a numita s'è nu lipsiti de la detorința ce ni-o impune santulu interesu alu mamei-natiuni.

Totodata Ve incunoscintãmu, cã numitã conferința a compus o comisiune de 11 inisi, cã s'è faca unu elaboratu pentru constituirea unei reuniuni cu scopulu a priveghiã interesesele natiunali in comitat. Veniti a otari cã ore sentiti lipsa de asemenea reuniune, si carea s'è fie sortea elaboratului ?

Romanilor ! Vi trimitemu salutare, in bun'a sperantia cã la diu'a numita ne vomu revede cu totii in amoreã si frati'a ce inspira incredere, consolida poterile si aduce pre Ddiu de ajutoriu celoru-a, cari d'in cugetu curatu trudesca in aceea-si cauza drepta.

Orade 13/25. iunie 1871.

Presiedinte interimalu :

Interimalu de notariu :

Iosifu Romanu, m. p.

Giorgiu Popa, m. p.

Cestiunea autonomiei beserice greco-unite si cei doi episcopi romani in congressulu de Pest'a.

Romanii de religiunea greco-orientala uniti cu Rom'a pretotu-indene astepta cu mare incordare, cã ore fi-va ce-va d'in congressulu autonomiu alu lor, s'eu ba? — Cã dorintia in ac'asta privintia e universalã, se intielege de sine, si s'au datu probe prin portarea romanilor greco-orientali uniti, facia cu congressulu autonomiu de Pest'a. — Candu, pre de o parte, conferința de la Alb'a-Jul'iã se pare a ne indreptati la ore-si-cari sperantie in ac'asta privintia, pre de alta parte petrunsi de o ingrigire si chiaru intristare cauta s'è esperiamu, cã adij, candu toti d'in tote partile staruescu a-si asecurã autonomi'a, atãtu politica, cãtu si besericesca, numai bi'et'a besericeã nostra e lipsita de ac'asta conditione a vietiei sale, fãra de care ea, curundu s'eu mai tardiu, e amenintata a se contopi cu apusulu catolicu, s'eu cu orientulu pretinsu ortodosu, — si apoi dorintia nostra a greco-orientalilor uniti nu pote fi neci un'a, neci alt'a.

Unu illustru si pr'emeritatu barbatu alu natiunei nostre de confessiunea gr.-unita, ale carui-a sfaturi demultu e data natiunea a le urmã! si ale carui-a prediceri profetice cam totu-de-a-un'a s'au implinitu, mi puse mai de-una-di in o scrisore a sa intrebarea forte nimerita si fundata, care cuprinde in sine si ore-si-care respunsu, cã adeca: ore inceputu-au s'è cunosca omenii nostri (intielege pre ungureni), cã de nu si-asecura besericeã gr. catolica autonomi'a sa, in unu seculu ea nu va mai fi? — Da, au inceputu, si inca de multisioru; cã-ci de multisioru li s'au uritu de aruncatur'a ce se face si pãna asta-di d'in unele partii: „Graeca per Ausoniae fines sine lege vagantur.“ C'edu cã toti dorimu, s'è scapãmu de o astfelu de aruncatura. Au portarea, si in specia ce'a a romanilor ungureni greco-uniti facia cu congressulu autonomiu de Pest'a nu e documentu de agiunsu in ac'asta privintia?

BOISIORIA.

Miscarea d'in 1821.

Discursu celutu la serbarea societãtii „Romanismulu“ pre camp'ã Cotroceni, in memori'a lui Tudoru Vladimirescu.

(Urmare.)

„Cu urcarea definitiva a Fanarietilorã pre tronulu Romaniei, — dice Balcescu, — lupt'a intre ei si pamenteni nu se precurmã; de-si acum erã neegala, dar' sufletele a-lese, cari ap'era o cauza santa si voru s'è se gortif'asca pentru dins'a, nu calculeza poterile vrasmasiului.“

Mitropolitulu Antimu, Brezoianu, Obedeãnu, Gulescu, Bengescu, moru pentru cã lupta contr'a Greciloru; boerii, cari mai remasera, sunt pusi in lanturi si inchisi; alii esilati, pentru cã protesta energicu contr'a g'iafuriloru si crimelorã fanariote.

Mitropolitulu Neofitu i'è cãrgi'a in m'ana, se pune in capulu poporului si d'ã giosu pre Mateiu Gbica: a trei'a d'el elu more inveninatu de Greci.

Dar' tote acestea sunt desierte.

„De aci inaiute, — dice Regnault, — Principatele Dunarene nu voru mai av'è domni, ci nisce arendasi, gefuitori in strãie de metase: nisce gabelans coronati.“

Unu aduncu intunerecu domnesce preste intinderea Romaniei.

O vigelia completa si neinduratoriã!

Tempulu natiunalitãtii, limb'a natiunala, totulu e essilatu.

Fanarietulu imperatiesce, gatindu-se a sterge o natiune d'in cartea vietiei, si asculta cu o voluptate diabolica ulti-

Insi-si cei doi archierei ai nostri, cari au participatu in acelu congressu, au participatu cu aceea intentiune, cã si acolo s'è lucre pentru autonomi'a besericei nostre gr.-unite; lumea inse a necunoscutu, s'eu a esplicatu sinistru bun'a lorã intentiune, ori in casulu celu mai bunu a d'isu, cã pentru a ajunge la acelu scopu, nu au purcesu pre cale buna. Timpulu si urmãrile inse voru aretã, de s'a comisurã ratecure s'eu ba? S'è nu pripimu pre tare judecat'a.

Atãtu la Orade, cãtu si la Lugosiu avui placut'a oca-siune d'a me convinge d'in funte primitivu despre scopulu intrarei acestoru doi archierei ai nostri in congressulu rom. cat. de Pest'a, carele adeca nu a fostu altulu, de cãtu a descurcã si deslegã, potendu face, cestiunile, cari — celu putienu acele doue diecese — le au comune cu rom. catolicii d'in Ungari'a, precum fondulu Religiiunii, etc. Ei nu s'au demisu in desbaterea si pertractarea altoru cause, cari nu au potutu s'è ne atinga pre noi romanii gr.-uniti. Ba SS. eppulu oradanu li-a spusu romano-catoliciloru verde: cã ori-ce decisiuni aru aduce congressulu de Pest'a, elu cu credinciosii sei nu se va abate dela canonele celoru 7 sinode ecumenice, si nu va recunosce de obligatoriu nimica, ce va fi in oppunere cu institutiunile besericei orientali basate pre santele canone. Era SS. eppulu de la Lugosiu s'a dechiaratu, cã nu se pote si nu se va demite de locu la desbaterea meritoria a neci unei cestiuni, pãna nu se va sfatuf' odata cu dieces'a sa, pre care are de cugetu a o adunã cãtu mai cuundu intru unu sinodu mistu. Deci c'edu, cã si acesti doi Archierei ai nostri totu asi'è dorescu in florirea si prosperarea besericei nostre prin autonomiã, cã si noi toti greco-orientalii uniti; ci ei au intratu interimaliter in congressulu de Pest'a, pentru a aduce in chiaru causele comune, si apoi a dechiarã verde in faci'a lumii, cã besericeã orientala unita in cele 4 puncte dogmatice cu apusulu, si-are autonomi'a sa basata in santele canone, de la care autonomiã decisiunile congressului pestanu nu potu s'è o abata, si archipastorii ei neci cã voru lasã-o s'è fia abatuta.

Cã cei doi archierei ai nostri au manecatu in congressulu de Pest'a d'in acestu punctu de vedere, si cã, prin urmãre, nu au comisurã crimen laesae autonomiae Ecclesiae propriae, ni pote adev'eri diariulu acelu congressu.

De altmintrea, de-si cu dorere, dar' canta s'è marturisimu, cã e lucru necontestabilu, cum-cã intre Blasiu si aceste doue diecese gr.-unite existe ore-care abtinerere, ori recela, daca nu chiaru neintielegere.

Intre aceste critice si delicate impregiurãri, eu c'edu tare, cã sinocele diecesane, cari aru fi a se tien' cãtu mai curundu, aru aduce forte mari folose si mangaiare atãtu credintiosiloru greco-catolici, cãtu si insi-si archipastoriloru si causei nostre. Dupa acele amu sci apoi cu totii multu mai bine, cum avemu a ne orientã si ce avemu de a face. Pãna atunci inse innotãmu intre fortune si fluctuãri. C'edu, cã toti correligionarii mei sunt de acordu cu mine. S'è rogãmu dara toti d'in tote partile pre bunii nostri Archipastori sufletesci, pentru cã s'è conchiame fãra amenare sinode diecesane, unde d'ee Ceriulu s'è convenimu cãtu mai curundu!

Unu preotu d'in Satu-Mare.

mele cuvinte de agonia ale Poporului-Christu, crucificatu la Golgot'a.

In contr'a ordelorã barbare Romanulu aveã doue brãtie, cu cari s'è manuesca buzduganulu si pall'a la Dunare si la Carpati.

Dar' in contr'a viteloru regimului fanarioticu ce poteau opune strãbunii?

Scole? Educatiunea natiunala? Se dusera de mutu!

Armata? Dar' geniulu celu reu alu lui Mavrocordat, sapandu ultimele resturi ale natiunalitãtii, desfiinti-èza ostirea regulata si in locu-i aduce o garda de Turci si de Arnãuti!

Boerii? Dar' boerii nu mai erau: remasera ciocii!

Acesti-a se facu lingustfiori ai veneticiloru, unelte pentru lapedaturele fanarului, sclavii acestoru slugi.

„Mandri de titulu de boieri, ce nu e de cãtu unu titlu de slugaria — dice Regnault, — ei facu d'in numele de Romanu unu nume de despretiu, pre care lu-arunca in faci'a tieranului.“

Adeverat ii boieri sunt ucisi s'eu goniti d'in ti'era.

Cei ramasii se punu in concurrința cu miserabili servitori d'in Constantinopole, imiteza pre Greci in costumurile lorã cã si in ingiosirele lorã, punu mesi si isilicu pre capu — dice Regnault — si petrecu dile intregu lungiti pre sofale, incongiurati de lingustfiorile sclaviloru si imbedu-se de mirositorulu fumu alu nerghiuleloru.

Boierulu devine unu trandavu desfrenatu, imbracatu in haine grecesci.

Elu geme in sine, cã nu-si pote captusf mesii cu postavu rosu: ac'et'a-i o distinctiune lassata numai Domnului.

Elu se mangaiã inse privindu la frumseti'a isilicului, lacratu d'in septe s'eu optu pei brumarie de miei perduti.

De la Costele-draicesci, maiu, 1871. *)

Cu tote cã traimu in seculu luminei, pre la noi sa affa paseri de a le noptii, buhe si cucuvaie nearipate, cari au impertinenti'a d'a se ivi si a-si aretã faci'a diformã inca si diu'a, avendu intentiunea satanica de a desgustã pre fiii natiunei de la lumina si a-i face s'è iubesca intunecimea noptii, orbecandu cã si ele prin intunericu! — Atunci candu tote natiunile d'in ti'era si tote confessiunile staruescu, incordandu-si tote poterile, cã scolele s'è si-le conserve in caracterulu lorã confessiunali, mai alesu protestantii dedati la autonomiã, neavendu a saferi neci unu amestecu in afacerile lorã besericesci si scolari, — la noi s'a affiatu una pasere ominosa de carea vorbirãmu mai susu. Preutulu rom. d'in Abrani (Órdög-Abrány, nomen et omen) D. Budã Tivadar, in locu cã s'è fi desceptatu pre poporeniã sei, s'è-i fi informatu despre periculu ce amenintã pentru limb'a si religiunea romana, daca scol'a pana aci confessiunala, s'ar prefaca in comunala, d'in care probabilmente s'ar esilã dulcea nostra limba si religiunea nostra — carea in cursu de mai multe secle fũ scaparea natiunalitãtii si a limbii rom. — in locu, d'icu, cã s'è fi insufletitu pre poporeniã sei, cari au buna stare materialã — ca conformu legiloru celoru noue dupa potința s'è se organizadie amesuratu recerintieloru tempului, scol'a lorã parasita, carea semenã unu laboratoriu faurescu si a carei-a paruchia cu anevoia s'ar pot'è gast, de desolata si neglesa ce erã — d'in contra D. Budã Tivadar, parintele lorã sufletescu si preutulu rom. care de mai multe decenie se nutresce d'in prescure romanesci, numai cã s'è potã trece de „jó érzelm“ in ochii amiciloru sei magiari, incepã insu-si a amãgi pre poporeniã sei, infricandu-i cu sarcinele nesuportabile daca d'insii voru sustien' scol'a confessiunala, era d'in contra, invoidu-se ei cã s'è se prefaca in scola comunala, atunci guvernulu li va cladi scola cã una curte! va instrui cã unu colegiu! pre invetiatoriulu lu-va provede cu salariu bunu! si d'insii voru fi estu-modu scutiti de tote sarcinele. (Nu stã bine preutulã a spune minciuni, Cuvios't'a sa parintele Bud'a trebuiã s'è le spuna adev'erulu curatu, care este cã ori va fi scol'a confessiunala, ori comunala, totu poporeniã au s'è platesca spesele, cu osebirea: cã daca pentru scol'a confess. nu vreu s'è dea de buna voi'a lorã, pentru cea comunala voru da de sila, despre ac'et'a se ingrigesce statulu. Red.) — Si D. Buda impleni actulu seu de tradare, cu delaturarea auctoritatii carei-a, ca prentu, este subordenata. Adeca n'au facutu relatiune despre acestu lucru neci la protopopulu resp. neci la episcopulu seu (de Oradea-Mare) numai atunci candu fapt'a erã degiã complenita. SS. Parintele Eppu ar' trebui s'è-lu traga la dare de sama cã pre unulu ce n'au vrutu a recunosce pre superiorii sei, ci facu de capulu seu, tradandu celu mai scumpu odoru nati-unalu, scol'a, lasandu a se esilã d'in ea si relegiunea, ac'et'a forteretia neespunhabila a roxanului, carea cu mandria au respinsu atacurile neamiciloru nostri in sute de anni. Trebue cã s'è mai adangu si impregiurãrea, cã nicaiurea romanismulu nu este mai tare periclitatu, decãtu in partile acestea, unde se ciocnesce cu elementulu magiaru.

Crispu.

*) Se retacise, dar' n'a intardiatu, credemu, neci acum, cã-ci lucrulu este interesantu-tristu. Red.

Asta caciula in form'a unei besici are la fundu unu petecu rosu, insemnandu clasea, de care se tiene boierulu . . . .

Coboritorii lui Mihaiu-Vitezulu si ai lui Stefanu celu Mare nu se gandescu decãtu la raffinarea lussului.

Pretiuulu garderobei lorã platesce unu capitalu, ce care aru pot'è trai maf multe familie; ecuipagele, guvaerurile, vasele, mobilele lorã ecuivaleza cu mosie intregi.

Cu astu-feliu de boieri ti'err'a nu poteã s'è lupte.

Remaneã poporulu.

Elu se svercolia sub talp'a veneticului si a ciocoiului.

„Sufletulu este cuprinsu de dorere, — dice Zalloni, — candu cine-va reflecta, cã acestu lussu insolentu alu boieriloru este platitu cu munc'a seracului.“

Tieranulu romanu nu essista decãtu pentru avuti'a Fanarietului si a ciocoiului: elu lucreza dile intregu de vera cu sudori de morte pentru a ingrasia napãrcele; copilasii lui, morti de fome, n'au nici unu capetfieu unde s'è-si plece capulu; numele si sororile lorã sunt pangarite; parintii lorã sunt dusi la podvedi pentru Muscali si Nemti, s'eu giupuiti de vii pentru neplat'a dasdieloru!

Ce remaneã bietului Romanu s'è faca pentru a scãpã de nelegiuiti?

Celu slabu si-parassia caminulu si ossele parintesci si se ducea in ti'erre straine, pentru cã D-dieu nu-i mai d'ã voia s'è traesca pre pamentulu ce lu-aperase atãtea v'ecuri cu stroi de sange.

Se ducea la Turci, se ducea la Serbi, se ducea preste Carpati, se ducea in creerii muntiloru, cã-ci la santulu sorã, ce lumina si incaldiã ogorele Divului Traianu, nu mai poteã s'è st'ee puiulu de Romanu.

Ciocoi se tavaliau in orgie si crime, dantiandu de impreuna cu Grecii o hora infernala pre mormintele strãbune.

*) Vedi Nr. trecutulu alu „Fed.“

Discursul generalului Trochu.

(Fine.)

In siediñtia de a dou'a dñ, 14. Iunie, a Adu nării naționale, generalul Trochu luandu cuventulu, continua discursul sau inceputu la 13. iunie:

Noptea, dñse generalul Trochu, frigulu se urcă la 14 grade, si a dou'a dñ gasii in siantiuri 900 de casuri de membre inghetiate. (Miscare.) Recondusei diumetate d'in armata la Parisu; ceealta diumetate si cu d'ins'a gard'a naționala d'in Parisu, sustineau in siantiuri pre fie-care dñ lupte, cari li faceau onore.

La 30 se incepu bombardamentulu, care n'a fostu anuciatu de inainte, in contr'a usului ce domnesce la popore civilisate. Elu se incepu noptea si nimeria besericele noastre, si mai cu osebite spitalele noastre. Era nepreveditu; populatiunea d'in Parisu inse, departe de a fi ingrozita, deveni si mai ferma. (Forte bine! in stang'a). In privinti'a midiloceloru de nutrimentu situatiunea deveni terribila. 40,000 de cai erau consumati. 200,000 de soldati imbolnaviti de lipsa de sange se intorsera la Parisu, si nu i mai vedui. S'a vorbitu multu de suferintele si de lipsele armatei, precum si a acelor-a, cari traiau inainte de asediu d'in lucrulu maniloru lor. Acesta parte a populatiunei era pote intr'o situatiune mai buna si a suferitu mai putienu decatu altele, gratia simbriei sale dñnice si a ajutorieloru ce i veniau cu abundanta. Industrialii, comerciantii, functionarii inferiori, cari nu primiau nimicu, dar' cari dau multu, acesti-a erau adeveratii eroi ai asediului. (Aplause in drept'a. Tacere in stang'a.)

Voiamu se facu o ultima incercare; o incercare de desperatiune. Voiamu se epuizezu tote midilocene; acesta era detori'a mea. Acestu resbelu de desperare nu potea fi sustienutu decatu cu consentimentulu toturoru. Convocai pre toti oficerii mei si li propusei se facemu unu atacu periculosu a supr'a positiunei Chatillon, care, daca reusia, ni-ar fi permis se incungiuramu lucrurile de aperare de la Versali'a. Ei se opusera acestei propuneri si me indemnara se ieu ca punctu de spriginu fostulu Mont-Valerien. Acesta era originea bataliei de la Buzenval.

Gard'a naționala aduse cu acesta ocaziune mari sacrificie. Dar' sacrificiele nu erau de ajunsu. Gard'a naționala, neexperimentata, cum era, se insarcina cu prea multe; i lipsia completulu, fie-care lupta in comptulu seu. Acestu-a este motivulu, pentru care m'am opusu pre la finele asediului toturoru incercariloru, ce se faceau de a me otari, se facu o esire cu tota puterea mea armata.

D'in diu'a bataliei de la Buzenval, populatiunea, press'a, gard'a naționala, ba chiaru guvernulu se pronuncia in contr'a mea.

O deputatiune a gardei naționale mi ceru, se facu o esire cu armati si nearmati, spre a da o batalia de asaltu, precum dñseau. (Haritate.) Guvernulu cerea asemenea o batalia mare, decisiva. Ar' fi fostu o crima militara; eu refusa discursulu meu. Atunci se cautu unu omu audace, care se coresponda cu aceste sperantie. Nu primia nici macaru unu siefu de batalionu, se inlocuiesca pre generalulu supremu. Dar' autoritatea mea era caduuta d'in acelu momentu. Primarii Parisului, cari incungiurau guvernulu, mi

*) Vedi Nr. trecutu alu „Federat.“

Astu-feliu d'in 147,000 de familie muntene la 1745 nu mai remassera decatu 70,000 si unu anu in urma abia 35,000.

Altii se duceau in monastire imbracandu ras'a calugerisca; dar' cei mai multi, ne avendu cui se se planga, de catu numai lui D-dieu, care pareu ca-i uitase, si morminteloru mosiloru, cari steteau nesentitorio, se infundau in desimea inverdita a codriloru ca se stirpesca strainii si coicorii:

Fruñdia verde de secara!
Nu mai e dreptate in tierra,
De dai jalba la Domnia,
Te trezesci la spataria,
Si d'acolo la divanu,
De-ti perdi vremea cate-unu anu.

Fruñdia verde de molotru!
Daca asta-di sum in codru,
Cu pistolu la cingutoria
Si cu flinta pre spinare,
De ce nu me intrebi, crestine,
Se-ti spunu foculu ce-arde'n mine?
Am avutu muma si tata,
Casa mare indestulata,
Diece vite in cosiaru
Si parale in buzunaru;
Dar' ciocoiu afurisu
Si strainulu indracitu
Totu ce-am avutu mi-au rapitu;
Parinti, nevasta, copii,
Nu mai sunt intre cei vii,
Nu mi-a mai remasu pe lume!
De catu eu si ce-i pe mine!

Fruñdia verde iasomia!

spusera, ca situatiunea mea este critica. Ei me invitara se-mi dau demisiunea. Li respunsei, ca nu o voiu da nici o data; guvernulu inse i spusei, ca pote se me destitua si se me inlocuiesca prin altulu, ceea ce se si faci. Era o destituire formala, si dupa unu martiriu de cinci lune asi fi meritatu pote se ieu unu altu sfirsitu.

Vinu la ceea ce asi numi politica asediarii Parisului. Ea se basaza pre verb'a domnului de Bismarck rostita la Ferrières, prin care ne amenintia cu rescote de poporu.

Asemenea miscari se suprima cu forti'a, daca o are cine-va, seu prin midiloce morale. Armata sta inaintea neamicului, politi'a era risipita.

Parisulu, privatu in timpu de 24 ore de vietii'a sa exteriora si in acelu-a-si timpu de cea interiora, acesta era mortea, si in putinu timpu potea se aiba locu acesta isbucnire a sentimenteloru poporului, dorita de neamicu.

In timpu de patru lune am luptatu fara arme in contr'a demagogiei inarmate; am evitatu ceea ce d-vostra n'ati potutu evita la 18 martiu. D-vostra erati dreptulu, dar' n'aveati sanctiunea sa, si v'ati perduu intr'o singura dñ. Alu doilea asediu alu Parisului este explicatiunea si justificarea celui d'antau.

Gard'a naționala constá la inceputulu asediului d'in 50,000 de omeni, animati de spiritulu celu mai bunu. D'in cele 60 de batalione se facura 260, si aveam acuma 250,000 de omeni la dispositiune. Intre d'insii se aflau 26,000 de criminali, cari si-suferisera pedeps'a, seu equivalentulu loru in privintia morala, si 6000 de sectari capabili a face ori-ce. Lips'a de instructiune militara, nesubordinatiunea omeniloru, insuficienti'a comandantiloru alesi, obiceiurile rele ale betiei, ale esirei nejustificate d'in valurile orasiului, predarea caseloru: tote contribuira a produce unu gradu inaltu de coruptiune in acesta masa de omeni. Cu tote acestea instruirea gardei naționale se continua cu activitate. Pre la finele lunei Decembre ea era terminata; gard'a naționala fu introdusa in transiee. In fie-ce nopte ea avea morti si raniti. Spre a-i incuragia, comandantulu facu ordine de dñ, prin cari o iada multa. Orgoliulu intra apoi in rondurile gardei naționale (nelinise in stang'a) si trupele de linia fure despretuite. Impertinenti'a esista. (Nelinise in stang'a.) Ce vreti, ati vediuu chipulu d-lui Victor Hugo, care representá situatiunea in emblema. (Aplause vine in drept'a.)

Domniloru, vi-amu vorbitu de conspiratori. Acesti conspiratori, in numeru numai de 1500 de individi, au facutu pre 31. Octombrie. In acesta dñ, candu me aflamu in manile loru, observai spre surprinderea mea, ca acesti omeni erau inarmati cu carabine perfectiunate, cu arme de Sneider si Remington, arme, pre cari nu le distribuieramu, si despre cari nu sciuu nici asta-di de unde le au luat.

Ni s'a imputatu, ca n'amu arestatu pre capii acestei intreprinderi infame. Cei mai principali d'intre acesti capi nu se aflau in municipalitate, ca totu-d'a-un'a nu se arestasera, de catu omeni de o insemnatate mai mica. A dou'a dñ am arestatu doue-dieci si patru; dara capeteniele principale fugite in quartirele cele mai departate n'au potutu fi prinse, ca-ci puterea n'avea sanctiune.

Conspiratorii primiau losinc'a d'in afara; ei trebuiau se cera resbelulu pana la estremeitate, se afecteze o ura neimpacabila in contr'a Prusieniloru, dara nu puteau se lupte. Aveau se adune arme, tunuri si munitiuni si se

Aideti frati la haiducia
Se scapamu de lighioi,
De straini si de ciocoi!

Poporulu romanu, supta de aspid'a fanariota, i se negrescu ochii si nu mai scie daca e voiosu seu turbatu de dorere, daca canta seu plange.

Eca cum se vaeta elu in doinele sale:

Fruñdia verde usturoiu,
Legea ta ce n'ai ciocoiu!
De te-oi prinde'n satu la noi
Ca pre lupu la vaci, la oi,
Cu maciuci se te immoiu,
Se te immoiu, se te giupoiu,
Si cu pelea de ciocoiu
Am se-mi facu opinc'a mea,
Ca-ci Dómn'a lui Caragi'a
Si-a facutu o malotea
Si-o blanescu alu paganu
Totu cu pelle de Romanu!
Legea ta, spurcatu ciocoiu!
Uita 'n satu la noi te-acceptu,
Me lovescu cu pumnu 'n peptu,
Ca p'unu lupu se te giupoiu,
Se se duca pomin'a
D'in Cerneti la Slatin'a
Si d'in Slatin'a 'n Focsiani,
Si d'acolo 'n Botosiani,
De la balta pan' la munte
Sa picnimu ciocoi in frunte.

Era innecatu Romanulu, D-loru! Cutitulu la ossu lufacea se scota assemeni cantece d'in fundulu animei sale, desperate de giaturile si torturele puului de fanariota! Era

accepte. (Miscare.) D'in acestu momentu Clement Thomas urmari pre conspiratori si publica ordine de dñ in desonorea loru, daca se aflau in stare de betia seu daca fugiau fara a lupta. Fiti siguri, ca Clement Thomas a fostu ucisu de conspiratori. (Aplause in drept'a.)

Am facutu acesta descriere cu cea mai deplina imparțialitate. La amareciunile suferite nici nu me mai gandescu. Ve roguinse se-mi dati voia a conchide prin cateva observatiuni scurte.

O armata, care se privia ca cea mai puternica d'in Europ'a, care, singura d'in tote armatele europene, a sustienutu resbele pre uscatu si d'incolo de mare, intretienuta printr'unu bugetu enormu, comandata de generalii, d'intre cari multi si-dobendisera o celebritate universală, cu unu materialu de artileria, care se privia ca terribila, acesta armata n'a fostu desorganisata, ci rapita printr'o lovitura nepomenita a sortei. Trei septemane au fostu de ajunsu.

D'in acesta nefericire s'a nascutu in timpu de done ore unu guvern u improvisatu, unu o armata improvisata, cu oficerii improvisati. Ea a tienutu in respectu armata neamica ajunsa la numerulu de 1,200.000. Acesta efortiare a duratu cinci lune.

Desastrelu barbatiloru de la 4. Septembrie sunt rezultale lupteloru de la Forbach, Reichshofen, Sedan, Strassburg, Metz. Tota responsabilitatea s'a redusu la 4. Septembrie; nu esiste de catu o data, care merita blastemulu: dat'a declararei resbelului, a declaratiunei unui resbelu intreprinsu fara pregatiri si fara aliantie. (Aplause.)

„Press'a.“

Romani'a.

*Adunarea deputatiloru.

Siediñtia de la 19. iunie 1871.

Presiedinte: Dim. Ghica.

Dupa deschiderea siediñtiei, citirea sumariului si comunicatelor, presiedintele areta pre scurtu lucrurile de cari s'a ocupatu Camer'a in sectiuni.

Se depune la biurou propunerea de a se amená stringerea impositeloru de catre comune, d'in consideratiune ca numai sunt de catu vre 8—9 dñle pana la 1 iuliu, si comunele nu voru se iea asupra-le raspunderea ce li se impune prin lege. — Dupa ore-cari discutiuni, Camer'a decide se se ocupe de urgentia in sectiuni de acea propunere.

D. ministru de finantie da cetire unui mesagiu prin care se tramite in desbateru Camerei proiectulu de lege pentru convertirea obligatiuniloru concesiunei pentru drumurile ferate Strousberg in obligatiuni de ale Statului romanu cu procentu de 5% si garantate cu domeniu de ale Statului. — Urméza una mica discutiune.

Vernescu crede ca nu se pote incepe discutarea acestui proiectu de lege pana nu se va primi conventiunea cu concesiunii drumuriloru de feru Strousberg, conventiune care, dupa cate vede, nu crede ca va fi primita. — Ionescu inca se unescu cu parerea d-lui Vernescu.

Dupa una discutiune scurta, Camer'a decide se tréca in sectiuni, spre a se ocupa de urgentia de propunerea pentru amenarea stringerei impositeloru de catre comune, si de proiectulu de lege pentru convertirea obligatiuniloru drumului de feru in obligatiuni romane.

bétu de amar'a dorere, si cu lacrimelero sfroie pre facia striga:

Pelinu beau, pelinu manancu,
Cu pelinu ser'a me culcu,
Dimineti'a candu me scolu,
Cu pelinu pe ochi me spelu:
De amaru si de pelinu,
Alu meu sufletu este plinu!

Dar' o scanteiuta licureza printre negurele cerului si, asemenea luceferului despre dñ, se apropia, se apropia, se apropia.

Lumin'a trece de preste Carpati aci; sangele de acolo incaldí sangele nostru, ca-ci era sange romanescu, fruntea ni se lumina; anim'a se purifica; Hor'a, Cloc'a si Crisianu incepu venatorea contra magnatiloru unguri si cu cadavrele lor scriu drepturile sante ale patriei.

Glasurile radicate in Ardélu descepta glasulu amortitu in Olteni'a.

Romanului i se uri cu plansetulu, cu suferintiele; sufletulu inaspritu de dorere nu mai e lantuitu; umbrele eroiloru chiama la vietia pre adormitulu Romanu, er' harp'a poetiloru — la marire si demnitate; intunereculu se sparge; mormintele sioptescu calea gloriei; alesulu lui D-dieu, Domnu-Tudoru, inarboréza stindardulu Romanismului; muntii, apele, vaiete, saluta pe acestu sore alu tierrei; la vocea lui respundu mii de voci; pandurii cu pletele aurie pre spate alérga, alérga pre campulu libertatii si neatarnarii...

Gr. G. Tocilescu.

(Va urmá.)

VARIETATI.

*(Unu preutu cu doue muieri!) Unu corespundinte ni impartiescesc urmatori'a istoria scandalosa a unui preutu lipsitu de totu spiritulu evangelicu si care, a fara de pecatulu bigamiei, mai e si unu omu fara de sufletu. „Sunt trei anni — dice coresp. — candu preutul rom. Gr... P... d'in Rip'a-super. (comitatu Clusiu) se demisese la relatiuni intime peccatoase cu servitorea sa Ioan'a Suci, fet'a porcarului d'in locu. Preutes'a observandu peccatosulu comertiu, facu se lipsesca d'in casa servitorea, dar de aci innainte biet'a preutesa nu mai avu di buna, atatea batai au suferitu, catu unu animalu cu anevioia le-ar potu suferi ca se nu piera, pana ce in urma nevredniculu preutu i-a ruptu dintii si i-au friptu ochii, cu tetiuni. — Resultatulu comertului peccatosu fu, ca concubina deveni ingreunata si servitorea in sa gelundu-se marturisii ca este ingreunata de pop'a Grigoriu... Tote acestea erau greu de creditu despre unu preutu carele mai nainte era d'intre cei mai eminenti d'in totu tractulu, inse cu in cetulu perdu tota stim'a. — Dupa ce concubina nascu unu pruncu, numitulu preutu lu boteza pre numele seu, falindu-se catra barbati de increderea sa, ca i-s-au immultitu famili'a! Pre biet'a preutesa o facea cu sil'a ca se duca de mancatu concubinei, si aceea catra toti censangeni se geluia despre celea ce suferu si ca barbatu-seu, preutul, diu'a si noptea mai multu petrece la concubina decatu in casa sa. In an. trecut, cam cu inceputulu lui Maiu, au trasnit fulgerulu in beserica respindu-se turnulu pana in fundamentu. La copilulu concubinei, ca si la alti copii, i trebuia leaganu si pop'a nostru mesteru (mesariu) vestitu, ne avendu scandure, merge si stringe scanduri asverlite de trasnetu, si d'in acelea innaintea preutesei sale face unu leaganu pomposu si in diu'a mare pop'a lu duce concubinei a casa, unde si astadi se afla. — Tote acestea esindu la scirea crestinilor cari, vedindu cum pop'a Gr. cumpera concubinei vestiminte scumpe si frumose, ambla cu d'ins'a de braci prin terguri, petrece noptea prin birturi, — audindu ei cum trei marturi veduv'a Parachiv'a Bondrea, Ionu Petrutiu si Filipu Germanu, locutori in Rip'a-sup., spunu ca l'ar fi prinsu pre pop'a in flagranti (in fenatiile „Dosulu“ si „Poian'a“ si in gradina casei lui Ionu Suci, tatalu concubinei) — pentru acestea fapte a le preutulu crestinii, poporeni lui, desgustandu-se cu totulu, mare parte au trecut la religiunea gr. cat. era cei remasi amarindu-se forte au insarcinatu pre comitetulu parochialu a face pasii de lipsa, — care apoi si-a implinitu misiunea, cerendu protopresviterulu resp. (d'in Idicellu, tract. Turdei super.) suspinderea provis. a preutululu numitu, — ceea ce au si urmatu, — era prin alta supplica a descoperitu venerab. Consistoriu metrop. d'in Sabiuu — pre langa dovedile necesare — tote faptele preutululu, cu acea rogare, ca se binevoiesca a esmite comisiune investigatoria si ca preutul se remana opritu de la functiune pana la decisiune. Inse ce au urmatu? Ven. Consistoriu prin una ordenatiune restituiesc pre pop'a Grigoriu in functiune, era pre crestinii mangaia simplu si frumosu cu acceptare pana la ocaziune (!) — Prip acesta procedura mahnitii si mai tare, poporeni reinnoira rogarea, adaugundu ca daca Ven. Consist. nu pote da credientu fassioniloru substernute si daca nece va delega comisiune investigatoria, d'insii toti parasescu religiunea strabuna. V. Consistoriu resolve prin ordinatiune, ca de comissariu investigatori este numitu protop. d'in Tergu-Muresiului, D. Parteniu Trombitasiu, cu altu preutu d'in acela-si tractu, inse — pana candu comitetulu parochialu nu va asterne la consistoriu una anticipatiune de 50 fl. v. a. comisiunea investigat. nu va est la faci'a locului (!) — D. comissariu investigat. ca bunu crestinu si omu compatimitoriu, in locu de a est la investigatiune si pana a nu primi anticipatiunea, pentru vr'o cate-va paralutie de suru a comunicatu preutululu nostru intregu actulu nostru de incusa spre a si-lu decopia si a se potu orienta. — Pana aici au mersu tote pre una struna. — Comitetulu paroch. incredintandu-se despre nobil'a fapta a dlui commiss. invest. a fostu necessitatu acum'a a cere destituirea acelu-a-si, ceea ce au si aflatu locu; inse indesiertu s'a rogatu ca se se delege comisiunea inv. d'in sinulu tractulu resp. si ca anticipatiunea se se redice numai dupa investigatiune si anume de la partit'a vinovata. — Ven. Consistoriu, ca negotiatorulu celu bunu, nu da delegati panu na incassedia banii de anticipatiune. Dreptu are! fara bani nimene nu este neci dreptu neci vinovatu. — Vedindu preutul Grigoriu... ce protoprea buna de 50 fl. i-a pusu Ven. Consist. metrop. si sciindu bine dumnealui, ca beserica facuta numai de vre o cati-va anni si trasnita in an. tr. nu are bani ci detorie enorme, apoi cum-ca intre crestinii poporeni, pre langa totu indemnulu moralu, nu e neci unulu asié bunu capitalistu ca se de 50 fl. fara ipoteca, — in locu de a se lasa de concubina, d'in 2/14 martiu si-a alungatu preutes'a si in loculu ei si-aduse concubina cu copilulu (bitangulu) si una sora a concubinei, pre ceea o tiene de muiere in totu intiesulu, era pre ast'a de servitore. Mai auditu-s'au asemenea intemplantu despre unu preutu rom. ??? acestu-a e cu doue muieri si Ven.

Consist. totu nu afla temeiu spre a-lu suspinde. Poporulu mahnit nu i-a remasu alta, ci au se de paralele cerute, au se faca precum au dechiaratu Vlui Consistoriu.

Uitasem de preutes'a! Parintii ei, — unu fostu docente trivialu, acum locutoriu in Murareni, — d'in caus'a betranetiloru au devenitu de totu saraci, incatu abié traiescu de pre una di pre alt'a, — preutes'a se sustiene dara pre la crestini, adi la unulu, mane la altulu. Poporulu, milosu cum este, a hotaritu se o tiena pre rondulu satulu cu mancare si haine...

Dle Red! Ve incredintiediu ca partea cea mai mare d'in cate vi impartesti le-am veditu insu-mi cu ochii si le-am auditu cu urechile mele, si despre cele ce nu le-am veditu si nu le-am auditu insu-mi, am dovedi juridice nerestornavere. *)

Unu Crestinu Ortodoxu.

*(Contribuiri si oferte) in favorea infiintarii si sustinerii unei academice romane de drepturi. — „Transilvani'a“, foi'a Asociatiunii transilvane, publica in nrulu 12. a. c. consemnatiunea contribuitoru si ofertelu facute in favorea fondulu de academia, cu ocaziunea adunarii generale a despartimentulu Asociatiunii Sabesiu (IV.) tienuta la Mercurea in 30. maiu c. n. 1871. Sum'a totale subscrisa face 2432 fl. D'in acesta suma s'au administratu la cass'a Asociatiunii prin dlu Elia Macelariu 155 fl. in bani gat'a si 100 fl. in una obligatiune de statu cu cuponii de la 1. ianuariu 1872. — Eca si cate-va esemple d'in acesta lista de contribuiri si oferte: Elia Macelariu, cons. gub. in pens. 100 fl. in obligatiune de statu, platitu Ioanu Deacu, protop. gr. cat., Ioanu Tipeiu, protop. gr. or., Iosifu Besanu, senatoru, toti d'in Sabesiu, cate 50 fl. in diece ani; Ioanu Parachivu, v. notariu in Sabesiu, 50 fl. in 5 ani; Ioanu Macelariu, jude scaunulu in Mercurea, 100 fl. in 4 ani; Nicolau Lazaru, parocu gr. or. in Sabesiu, 25 fl. in 5 ani, si a platitu 5 fl.; Georgiu Macelariu, proprietariu in Mercurea, 200 fl. in 2 ani, platitu; 50 fl.; Dem. Focsianu, comerciantu in Sabesiu, Basiliu Greavu, archiviariu in Mercurea, Ioanu Dragana, cancelistu magistr. in Sabesiu, cate 50 fl. in 5 ani; Dem. Macelariu, ases. in Mercurea 100 fl. in 10 ani; Nicolau Ciugudeanu, notariu com. in Poian'a, 300 fl. in 3 ani; Comuna Poian'a 500 fl. in 10 ani; Ioanu Craciunu, par. gr. or. in Apoldu-super. 5 fl. pre totu anulu, platitu 5 fl.; Basiliu Albinu, propriet. in Springu, Dumitru Nedela propr. in Dobarc'a, Iacobu Greavu, propriet. in Toparcea, Nic. Marcu, propr. in Springu, cate 50 fl. in 5 ani, platitu cate 10 fl.; Comuna Ludosiulu-mare 50 fl. in 10 ani, platitu 5 fl. etc. etc.

*(Advocatu nou.) Dlu Ioanu M. Dunca, practicant de advocatu in Satu-Mare, facu dilele trecute censur'a advocatiile d'in legile civile si cambiale. I dorimu succesu favorabilu pre nou'a sa cariera.

*(Unafamilia numerosa.) Foi'a catolica „Tribun'a“, ce apare in Brasilia, in Rio-Janeiro, publica d'in Pasca-Curra, dupa matriculu botezatorulu, urmatori'a curiositate: aci locuiesce una matrona betrana de 120 ani, deplinu sanetosa, atatu fisece catu si spiritualminte; a fostu maritata de doue ori, — d'in a dou'a casatoria are o feta, era d'in cea d'antiau 10 copii, parte fetiori, parte fete. Acesti 11 copii i au facutu 117 nepoti, er' acesti-a 400 stranepoti; stranepotii au pana acum 300 copii, si acesti d'in urma (generatiunea a siesea) au produsu alti 80 de copii. Deci famili'a acestei matrone venerabile consta d'in 908 persone, si fiindu-ca d'intre femeii 135 sunt in stare binecuvantata, numerulu descenditorulu acelei betrane se urca in prezentu la 1050 individi, de ambe secsele. La onomastic'a betranei s'au indatinatu a se aduna toti acesti-a in giurulu ei. In alte state, pentru ca se se pota serba asemenea festivitate, ar' trebui a se cere concessiune de la politia.

(Bibliografia.) Au estu de sub tipariu si se afla depuse la cassariulu societatii academice romane, d. Demetriu Iarcu, Bucuresti, str. Pensionatulu, nr. 22, urmatoriile opere:

• Analele societatii academice romane, tom. I., cu pretulu de 4 lei noui.

Analele societatii academice romane, tom. II., cu pretulu de 2 lei noui.

Analele societatii academice romane, tom. III., cu pretulu de 2 lei noui.

Gramatic'a limbii romane, partea analitica, de Timoteiu Cipariu, membru societatii academice romane, 5 lei noui.

Operele lui Corneliu Tacitu, traduse in limb'a romana de Gabrielu Munteanu, membru societatii academice romane, 6 lei noui.

*) Venerab. Consistorie rom. ar' trebui se veghiedie cu scumpetate a supr'a moralitatii preutiloru, ca-ci nemica nu pote se aiba influentia mai stricatosu a supr'a poporulu nostru, ca si vietii cea desfrantata (fornicatiunea si bet'a) a preutiloru chiamati a precede nu numai cu invetiatur'a dar' si mai alesu cu esemplulu celu bunu. Redact.

Domnii librari primescu unu beneficiu de 10 la suta pentru desfacerea unui numeru de 10 esemplarie, de 15 la suta pentru desfacerea unui numeru de 50 esemplarie, si de 20 la suta pentru desfacerea unui numeru de 100 esemplarie.

Anunciu.

Conformu conclusulu luat in siedinti'a III. a adunarii gener. a asociatiunii transilvane tienute la Naseudu in 10 augustu 1870, Adunarea generale a asociatiunii transilvane pentru anulu curente se va tiené la Fagarasiu, in 7. augustu a. c. dupa calend. nou. Ceea ce prin acest'a, conformu §§. 14, 21 si 25 d'in statutele asociatiunii, se aduce la cunoscinti'a publica.

De la presidiulu Asociatiunii transilvane pentru literatur'a si cultra poporulu romanu.

Sabiuu, in 20. iuniu, 1871.

Iacobu Bologa,
presiedinte.

I. V. Rusu,
secret. II.

Avisare.

In urm'a conclusulu d'in 14. iuniu a. c. alu comitetulu arangiatoriu pentru primirea adunarei generali a asociatiunii romane transilvane, tienende in urbea Fagarasiu, la 7. si 8. Augustu a. c., sunt cu onore rogati toti acei OO. DD. cari voru voi se partecipe la siedintiele adunarei numite, ca se binevoiesca a se insinua la subscrisulu primariu urbanu, presiedintele acelu comitetu, celu multa cu doue septemane inainte de tienerea siedintieloru, si adeca pana in 26. iuliu a. c. insemnandu detaiatu cum voescu a particip'a, singuri seu cu stimatele familie?

Toti acei spectati ospeti insinuati, cari voru sosi de catra Sibiu, si-voru potu casciga informatiune despre curtirulu procuratu la localulu postei reg. ung. d'in locu, era cei ce voru veni de catra Brasiovu la otelulu „Cetatea Parisu“, asemenea d'in locu.

Fagarasiu, in 22. iuniu, 1871.

Georgiu P. Fogarasiu.

Sciri electrice.

Parisu, 3. iuliu. Dupa rezultatele cunoscute, d'intre 114 deputati alesi 80—90 apartieniu partiei republicane moderate, cari spriginescu politica lui Thiers. — Resultatele alegerilor d'in 34 de departemente, cunoscute numai a proximativu, facu 56 republicani si 12 conservativi.

Marsilia, 3. iuliu. Gambetta e alesu. Rouher cadu in Charante Inferieure.

Roma, 3. iuliu. Regele tienu una revista a supr'a gardei nationale si a supr'a truppeloru, si fu primitu pre totu-indenea cu ovatiuni mari. Regele cerceta amfiteatrulu, unde fu salutatu cu entusiasmu; ministrii, deputatii si corpulu diplomaticu inca au fostu presinti.

Viena, 5. iuliu. Reichstag-ulu se va prog'a vineri-a venitoria 7. iuliu, pre tempu nedeterminatu, dar' e probabilu ca in octomvre se va intruni era-si.

Viena, 4. iuliu. Poterile mari negociéza cu tota seriozitatea spre a suprima lig'a internationale in diferitele state de odata.

Parisu, 4. iuliu. Resultatulu finalu alu alegerilor d'in provincia este cunoscutu; cea mai mare parte a candidatiloru alesi se tiene de lista republicaniloru moderati; mai departe s'au alesu radicali si vre o diece liberali conservativi.

Praga, 5. iuliu. Intre cechii tineri si betrani nu s'a esoperatu pana acum nice una impacatiune. Processele pentru vatemari de onore nu s'au suprimatu, ci numai s'au amenatu. Celu mai de aproape processu se va pertracta in 17. l. c.

Roma, 3. iuliu. In cercurile bine-informate se afirma cu siguritate, ca pap'a a fostu induplecatulu numai prin dlu Thiers, ca la intrarea regelui se remane in Roma; una scirsore autografa si tramisa prin unu curieru specialu d'in partea siefulu republicei franceze a facutu pre santulu parinte se renuncie la planulu seu de mai inainte.

Petropole, 5. iuliu. Press'a oficioasa vorbesce despre radicarea Romei la capitala a Italiei si pune asiom'a, ca Italia nu mai pote renuncia in viitoriu la dreptulu celu are a supr'a Romei, fara ca ins'a-si se nu-si pericliteze essistentia si se si infiga una rana de morte. De asié ce-va n'are inse d'a se teme pre langa tote nesuintiele partiei clericale. — Colera, care domnesce pre aici ca epidemia de unu anu incoce, in dilele d'in urma a inceputu a se estinde totu mai tare.

Propriet., edit. si red. respundiet.: ALES. ROMANU.